

Maatschappelijke filosofie

Globalistan

Mark EYSKENS
Minister van Staat

I. De verandering van de verandering

1. Een *keerpunt*: de geboorte van een nieuw tijdvak
2. De derde (post-)industriële revolutie(ICT: informatie- en communicatie-technologieën)
3. Het netwerk. De noëssfeer: een organisch gebeuren
4. Er ontstaat een nieuw economisch systeem: het informatisme en de kennis-economie
5. ICT decollectiviseert de samenleving (einde van communisme).
6. ICT deprivatiseert. Doet kapitalisme muteren
Is er nood aan een nieuwe ideologie?
7. De nationale soevereiniteit van de Staten lekt weg
Het werelddorp
8. ICT en globalisering geven nieuwe krachtige impulsen aan de markt, de markteconomie
9. De deugdelijkheid van de concurrentiële markteconomie.
10. Afstotingsverschijnselen

II. Gevolgen van de technologische vloedgolf

1. De blanke wereld verliest haar innovatorisch monopolie
2. Het heliotropisme achterhaald
3. Geo-politiek wordt steeds meer hoogtechnologische geo-economie.
4. Het binoom democratie+markteconomie
5. Het Europees tetraoom: democratie+markt+rechtsstaat+welvaartsstaat
6. Naar een andere tewerkstelling
7. Het operationalisme wordt een doel op zich.
8. Een dalende geluksbreuk
9. De paradox van onvrede en ontevredenheid

10. Niet elke verandering is vooruitgang. Voor een ethiek van de verandering

III. De paradoxen van de kennismaatschappij

De kennismaatschappij produceert ook veel onwetendheid

1. De wet van de afnemende relatieve kennis
2. Technocratisering en ‘complexificatie’
3. De ‘vermenning’ (they-ification)
4. Over-informatie en telecratie leiden tot desinformatie
5. Er blijkt een dictatuur van het IQ te ontstaan
6. Politiek analfabetisme. Populisme en verkleuring van de politiek
7. Wonderwijs met ons onderwijs?
8. Voortreffelijk analytisch vermogen, te weinig zin voor synthese
9. De synthesizer: filosofie en vergelijkende beschavingsgeschiedenis.
10. Het IQ temperen door het EQ (emotional quotiënt)

IV. Kantelende waardeschalen

1. Een kantelend wereldbeeld
  - *Het wereldbeeld is onttoverd*
  - *De mens is onttroond*
  - *De wetenschap is onthuiserend*
2. De terugkeer van het verleden onder de vorm van nationalisme
3. De netwerkmaatschappij: van verticalisme naar horizontalisme
4. Zelfbeschikkingsrecht
  - *Le coup d'état de l'individu*
5. De ‘en/en’-logica
6. Voortaan bepaalt de mens zijn eigen evolutie en dus zijn eigen toekomst
7. Een gewijzigd wereldbeeld: de visie van de wetenschap

8. Een gewijzigd mensbeeld
9. Een gewijzigd Godsbeeld
10. De crisis van de instellingen: representatieve democratie, onderneming, universiteit, politiek partij, kerken.

V. Globalisering en markteconomie

1. Het einde van de geschiedenis?
2. De feiten.
3. De wereld is ons dorp
4. Ons dorp is de wereld
5. Succes en mislukking van de markt.
6. Egoïsme, eigenbelang, concurrentie
7. Globalisering en ordening van de wereldeconomie.
8. Antiglobalisme en andersglobalisme
9. Polarisatie naar extreem links en extreem rechts
10. De rol van de multilaterale instellingen en van Europa

VI. Uitdagingen

1. De onmogelijkheid van het noodzakelijke.
2. De allergrootste uitdaging voor het oude Europa: vergrijzing en daling van de actieve bevolking.
3. Beleidskeuzen: taboe's doorbreken
  - Immigratie
  - De uitbreiding van de EU: kans en/of bedreiging
  - Delocalisaties
4. De arbeidsmarkt.
5. Emerging states: BRIC
6. Te weinig kenniseconomie

7. Menselijk kapitaal

8. Energie

9. De superprioriteit: innovatorische concurrentie.

10. Selectiever sociaal beleid en efficiëntere armoedebestrijding.

De uitdaging van vandaag en morgen bestaat erin alle veranderingen die onze samenleving overweldigen om te zetten in echte menselijke vooruitgang. Maar dan moet men weten wat men bedoelt met menselijke vooruitgang. Het invullen van dit begrip hangt af van ons mensbeeld, van ons wereldbeeld en wellicht ook van ons Gods beeld.

We hebben nood aan een ethiek van de verandering, veeleer dan een verandering van de ethiek.